

Pressmeddelande

Luxemburg den 9 november 2022

EU:s stöd till kolregioner har bidragit marginellt till klimatomställningen

EU:s ekonomiska stöd till kolregioner har haft en begränsad effekt på både sysselsättningen och energiomställningen, enligt en rapport som Europeiska revisionsrätten offentliggör i dag. Trots övergripande framsteg är kol fortfarande en betydande källa till växthusgasutsläpp i flera medlemsstater. Revisorerna pekar därför på vikten av att den nya fonden för en rättvis omställning används på ett ändamålsenligt och effektivt sätt för att mildra de socioekonomiska effekterna i kolregioner när EU ställer om för att bli klimatneutralt.

Den europeiska kolsektorn har varit på konstant tillbakagång de senaste årtiondena. EU:s sammanhållningspolitiska fonder har bidragit med stöd till kolregionernas socioekonomiska omställning och energiomställning, och under perioden 2014–2020 fick de sju granskade kolregionerna omkring 12,5 miljarder euro. Trots kraftigt minskad produktion, stod kolförbränningen ännu 2019 för 15 % av EU:s växthusgasutsläpp. I EU:s nya gröna giv identifierades utfasning av kol som en förutsättning för att uppnå klimatmålen för 2030 och klimatneutralitet senast 2050. Fonden för en rättvis omställning, som infördes i juni 2021, tillhandahåller 19,3 miljarder euro under perioden 2021–2027 till regioner och sektorer som påverkas mest av omställningen till klimatneutralitet.

”Fonden för en rättvis omställning, som är en viktig del av EU:s gröna giv, ställer betydande extraresurser till kolregionernas förfogande”, säger Nikolaos Milionis, den ledamot av revisionsrätten som ansvarar för revisionen. ”Europeiska kommissionen bör se till att EU:s stöd följer en tydlig väg i omställningen från kol, med beaktande av spänningarna på energimarknaden till följd av Rysslands invasion av Ukraina.”

Minskningen av kolproduktionen har oundvikligen lett till färre arbetstagare i sektorn. I vissa regioner, till exempel Lausitz (Tyskland) och Schlesien (Polen), skedde personalminskningarna genom naturliga avgångar och pensioneringar, medan kolgruveföretag i andra regioner, till exempel Mähren-Schlesien (Tjeckien), tvingades säga upp arbetstagare. EU-finansierad utbildning fanns tillgänglig för friställda arbetstagare, men eftersom uppgifter om deltagande saknades kunde revisorerna inte fastställa om utbildningen hade hjälpt dem att hitta nya jobb. Revisorerna kunde inte heller konstatera någon särskild effekt på produktionen av förnybar energi i de granskade regionerna. EU-finansierade investeringar i energibesparingar hade också en blygsam effekt eller så kunde de inte kvantifieras.

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Innan Europeiska kommissionen föreslog Fonden för en rättvis omställning med inriktning på de regioner och sektorer som påverkas mest, gjorde den inte någon ordentlig analys av vad den tidigare EU-finansieringen åstadkommit i dessa regioner eller av deras återstående behov. Framför allt betonar revisorerna risken för att finansieringen används utan att omställningen äger rum. Programmets begränsade tidsram ökar denna risk, eftersom merparten av medlen måste anslås före utgången av 2023 och användas före utgången av 2026. Rysslands invasion av Ukraina 2022 och dess effekter på energimarknaden kan också leda till förseningar i omställningen från kol.

Slutligen konstaterade revisorerna att inhemskt kol i en del EU-länder hade ersatts av importerat kol eller av andra fossila bränslen. Tyskland och Polen, till exempel, har ökat sin import av kol avsevärt under de senaste 15 åren. Det har lett till att kol fortfarande är en betydande källa till växthusgasutsläpp, särskilt i Polen, Tjeckien, Bulgarien, Tyskland, Slovenien och Rumänien. Revisorerna konstaterade också att tillräcklig uppmärksamhet inte har ägnats åt metanutsläpp från stängda eller övergivna kolgruvor.

Bakgrundsinformation

Denna revision ger en inblick i EU-stödets roll i den socioekonomiska omställningen och energiomställningen i de regioner där kolindustrin har varit på tillbakagång. Socioekonomisk omställning och energiomställning i en kolregion avser processen att styra om ekonomin för att ersätta arbetstillfällena som gått förlorade på grund av utfasningen av kol, göra energibesparingar och gå över till energikällor som är förenliga med EU:s klimatmål.

Särskild rapport 22/2022 *EU:s stöd till kolregioner: begränsat fokus på den socioekonomiska omställningen och energiomställningen* finns på revisionsrättens webbplats (eca.europa.eu).

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: +352 691551502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: +352 621552224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547